

Чи може маленький фільм мати ВЕЛИКИЙ УСПІХ?

Нове видання для театралів

КІНО
ТЕАТР

Мистецька
хроніка

Німецький фільм "Чорний пасажир" (режисер Пеппе Данкуарт) триває усього 12 хвилин. Однак цей мінімальний час не став перешкодою для здобуття премії Оскар (1994), нагороди Берлінського кінофестивалю (1993), призу для молоді Нью-Йоркської Кінематографічної Академії, відзнаки публіки на фестивалі короткометражних фільмів у Гамбурзі (1993).

Берлін... Урбаністичний пейзаж... Вражає розмаїття засобів і звуків пересування... Напруга! Чоловік середніх літ не може завести свій мотоцикл, невдовзі він опиняється на зупинці трамваю. Там уже зібралася купка різномірних громадян (жінки, чоловіки, юні, старі, турки, німці). Прийшов трамвай - усі намагаються швидше протиснутися у двері. Метушливо займаються місця.

Поруч із фрау похилого віку опиняється розкутий життєрадісний молодий негр і чемно запитує, чи місце поруч вільне. Жінка підозріло глянула і не відповіла. Тоді юнак сідає. Фрау бридливо відсажується і підбирає свої торбинки. Невдовзі вона починає бурмотіти, висловлюючи незадоволення з приводу "іноземної навали" до Німеччини, і шукає очима підтримки в інших пасажирів. Але у салоні панує зовнішня байдужість.

До трамваю заходить контролер і просить підготуватися до контролю. Фрау, не забарившись, дістає квиток. І раптом її чорний сусід вихоплює папірець і ковтає його. Німа сцена! Контролер наближається, і поважна жінка повідомляє, що її квиток з'їдений, на що негр мило усміхається і пред'являє свій проїзний. Контролер йому дякує і виводить спантелічену жінку, щоб виписати штраф. Ця подія врятувала водія мотоциклу, адже він не встиг придбати квиток.

Цей простий невибагливий сюжет у прекрасній кінемато-

графічній мові засвідчив важливі речі, актуальні для німецького суспільства і, безумовно, не лише для нього. У виокремленому життєвому епізоді трамвай став конкретним простором сучасного людського сусідства з його різномірністю інтересів і станів, тертям, нетерпимістю, байдужістю, полохливістю... Безліч колоритних деталей, пістряве розмаїття осіб, долею випадку зведених до купи й ніби урівняних в життєвих шансах і правах. Тут є і галасливі турки, і діти, які плюхнулися на місця так, що порушили "недоторканість" сусідів, і підозріло одягнений німецький молодик, з плеєру якого долітала музика до ближніх, чий осудливий погляд він відкидав виразом невідомого нахабства. І сумний хлопчина у вікні зустрічного трамваю, повний розпачу й зневіри вигляд якого вразив негра. В якийсь момент, блукаючи трамваєм, камера, підбурена тривожною музикою, зосередилася на обличчях пасажирів, фіксуючи внутрішній спротив, роздратування, задуху.

Міський трамвай, можливості пересування якого обмежені колією, який, зупиняючись, підбирає на зупинках людей та їх викидає, - прекрасна метафора міста, де людина мусить порозумітися й співіснувати з іншими людьми. Важливо при цьому бути певним себе, відчувати потребу відстояти свої права, захистити свою гідність. Така етична основа цього дотепного і людяного фільму.

"Чорний пасажир" може бути корисним для українських кіномитців, особливо молодих, які переживають тяжкі часи (з фільмом можна ознайомитися у відеотеці Гете-Інституту в Києві). Адже він переконливо доводить, що за мінімальних фінансових затрат можна створити фільм, який не поступиться мистецькою якістю найдорожчим кінострічкам.

До редакції "Кіно-Театру" надійшов журнал "Театральна бесіда" (№2, 1997). Видання виходить з 1997 року, періодичність - чотири рази на рік, засновник - Львівське міжобласне відділення Спілки театральних діячів України. Головний редактор - Ніна Бічуя.

Для регіону характерні багаті театральні традиції й сьогодні у регіоні - 15 театрів (8 з них - львівські). В номері опубліковано їхній репертуар. Не може не тішити те, що серед вистав, які показують ці театри, чимало за українськими п'єсами: "Гуцулка Ксеня" Я.Барнича, "Смерть Юди" Р.Іванчука, "Се ля ві" Н.Ковалик, "Стережися Лева" Я.Стельмаха, "Адвокат Маркіян", "Апокрифи" та "Камінний господар" всі - Лесі Українки, "Отак загинув Гуска" та "Мина Мазайло" М.Куліша, "Камінна душа" Г.Хоткевича, "Карпатські етюди" О.Олеся, "В пошуках Миколая", "Маруся Богуславка" В.Яковенко, О.Новохацького, "Сон" Т.Шевченка, Поезії Б.І.Антонича, "Преображення наша Мати" В.Ілляшенка, "Кайдашева сім'я" І.Нечуя-Левицького, "Витівки шинкарки" за В.Канівцем, "Сонячний зайчик та сонячний вовк" В.Нестайка, "Сватання на Гончарівці" Г.Квітки-Основ'яненка, "Зимовий вечір" М.Старицького, "Заплакані вікна" за В.Стефаніком, "Сини Адама" за О.Кобилянською, "Незвичайні пригоди в Країні ігор" Р.Кудлика та Б.Янівського, "Сотниківна" за Б.Лепким.

Журнал висвітлює театральне життя: інформує, аналізує, оповідає, привертаючи увагу сучасних глядачів, залишаючи свідчення для нащадків.

Кореспондент "Кіно-Театру"